

Martynas Mažvydas

KNYGELĖS PAČIOS BYLO LIETUVININKUMP
IR ŽEMAIČIUMP

Broliai seserys, imkit mane ir skaitykit
Ir tatai skaitydami permanykit.
Mokslo šito tėvai jūsų trokšdavo turėti,
Ale to negalėjo nė vienu būdu gauti.
Regėti to norėjo savo akimis,
Taip ir išgirsti savo ausimis.
Jau nūn, ko tėvai niekada neregėjo,
Nūn šitai vis jūsump atėjo.
Veizdėkit ir dabokitėsi, žmones visos,
Šitai eit jūsump žodis dangaus karalystos.
Maloniai ir su džiaugsmu tą žodį priimkit,
O jūsų ūkiuose šeimyną mokykit.
Sūnūs, dukterys jūsų tur tatai mokėti,
Visa širdžia tur tą Dievo žodį mylėti.
Jei, broliai seserys, tuos žodžius nepapeiksit,
Dievą Tėvą ir Sūnų sau mielu padarysit
Ir pašlovinti po akimis Dievo būsit,
Visuose daiktuose palaimą turėsit.
Šituo mokslu Dievą tikrai pažinsit
Ir Dangaus karalystosp prisiartinsit.
Neužtrukit, broliai seserys, manęs skaityti,
Jei pagal valią Dievo norit gyventi.
Jei kas šventą giesmę nor giedoti,
Mane po akimis savo tur turėti.
Dieną ir naktį prieg savęs mane laikykit
Ir niekada manęs nuog jūsų neatmeskit.
Jei kursai mane nuog savęs atmes,
Tasai nė vieno pažytko manip negaus.
Aš sakau, jog toksai visada tur kleidėti
Ir apie sveikatą savo netur nieko žinoti.
Kursai nenorėtų to mokslo žinoti ir mokėti,
Tasai amžinose tamsybėse tur būti.
Todrin jūs, žmones, manėsp prisiartinkit
Ir pagal tą šventą mokslą gyvenkit.
Tamsybes senąsias nuog jūsų šalin atvarysit,
Sūnus, dukteris nuog jų išgelbėsit,
Jei tą mažą krikščionių mokslą mokėsit
Ir pagal jį jūs patys save rėdysit.
Kaukus, Žemėpačius ir Laukosargus pameskit,
Visas velniuvas, deives apleiskit:
Tos deivės negal jums nieko gero duoti,
Bet tur visus amžinai prapuldyti.
Sveikatą, visus daiktus nuog to Dievo turit,
Kurio prisakymus čia manip regit.
Tasai Dievas dangų, žemę žodžiu vienu sutvėrė,
Šituo būdu žmones ir visus daiktus padarė, —

Tasai kožnam žmogui vienas gal padėti,
Sveikatą ir palaimą tasai gal priduoti.
Tasai Dievs visas žmones nor didžiai mylėti,
Dangaus karalystę dovanai nor dovanoti,
Aitvars ir deivės to negal padaryti,
Bet ing peklos ugnį veikiau gal įstumti.
Pameskit tas deives, Dievop didžiop pristokit,
Šitą mokslą visi linksmi priimkit.
Tasai mokslas tur teisiai jus išmokyti,
Kaip Dievą turit pažinti, priegtam ir garbinti,
Tasai mokslas rodo tikrą kelią Dievo Sūnausp,
Mūsų Išganytojop Jėzausp Kristausp.
Šitą Sūnų ir Tėvą tikrai pažinsit,
Jei tą mokslą gerai mokėsit ir permanysit.
Be šito mokslo žmones regit kleidinčias
Ir deivių šimtą (jei tatai nemaž) turinčias.
Aš žinau ir tatai drėsu čia sakyti,
Jog šimte žmonių vieno negalėčiau atrasti,
Kursai vieną žodį Dievo prisakymo mokėtų
Ir poteriaus bent du žodžiu atmintų.
Jei klausit žmogų: „Bau moki poterį byloti?
Prisakymus Dievo bau galėtų atminti?
Vierios krikščionių straipsnius ar gali skaityti?
Apie dūšios išganyką bau gali ką žinoti?" —
Zatagamis tau žmogus tur atsakyti,
Jog geresniai atmen arti, nent poterį byloti.
„Dievo prisakymų, — bylo, — aš niekada negirdėjau,
Nei straipsnių vierios krikščionių skaičiau.
Bažnyčioj nuog dešimties metų nebuvaus,
Tiktai su burtininke ant burtų veizdėdavau:
Be geresn su šventa burtininke gaidį valgyti,
Nei bažnyčioj šaukimo žekų klausyti".
Ak ponai, klausykit ir permankykit!
Balsus tuos jūsų žmonių išgirskit!
Tų dūšias Dievs nuog jūsų norės turėti,
Kurias jums ing rankas davė rėdyti.
Ei viešpatys visokie, ant žmonių susimilkite!
Kunigump, žekump žmones tremkit!
Kiek nedėlios " bažnyčion vaikščioti prisakykit,
Kunigus, idant mokytų žmones, raginkite!
Klebonus, kunigus vienu balsu prašykit,
Idant to mokslo neslėptų, didžiai melskit.
Jei kunigai tingėtų tą mokslą patys sakyti,
Jūs galėsit ūkiuose žmones mokyti.
Bet kunigų yra urėdas žmones mokyti,
Bo ant to visi yra apskirti.
O jūs, kunigai, pagal jūsų seną urėdą
Mokykit žmones, tatai visos paklydo!
Šitai turit trumpą mokslą krikščionystės
Pagal būdą senosios bažnyčios.
Skaitykit ir duokit ing rankas kiek vaiko,

Kaip žemaičio, taip ir lietuvininko.
Raginkit žmones to trumpo mokslo išmokti,
Be kurio platesnis mokslas negal stovėti.
Jei to trumpo mokslo mokyti užtruksit,
Avelės jūsų amžinai pražudysit.
Todėl, kunigai, ant avelių susimilkitės,
Aštraus sūdo ir narso Dievo bijokitės, —
Be geresni čia Dievo žodžių žmones mokyti,
Nent aštrų sūdą alba narsą Dievo turėti.
Dėl to rankosn šitą mokslą trumpą imkit
Ir Avelės jūsų tuo mažu Dievo mokslu penėkit,
Priegtam platesnio mokslo kiek dienos laukit
Ir ilgai Dievo valioj ant svieto gyvenkit,
Dievo žodžio karštai dieną ir naktį ieškokit,
O mano darbą už ger pr'imkit.